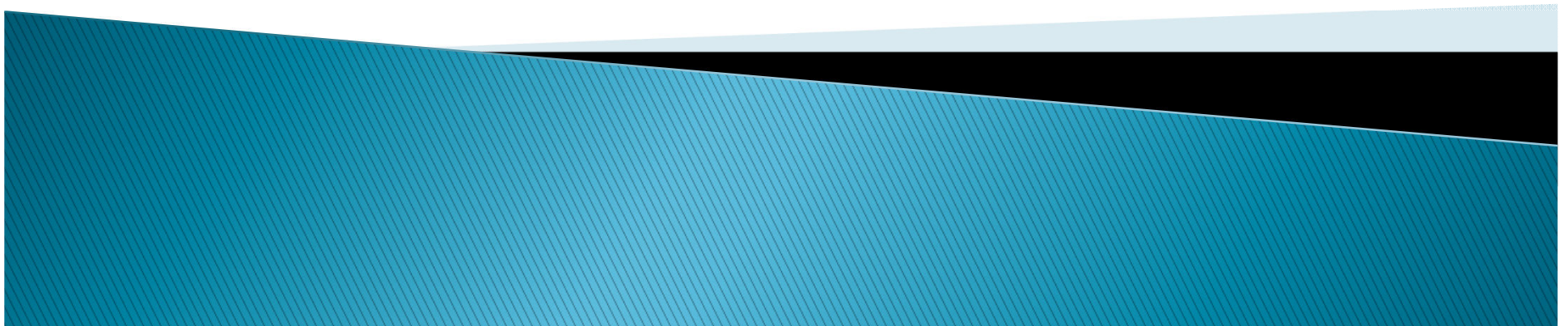

Podział wiedzy w medycynie

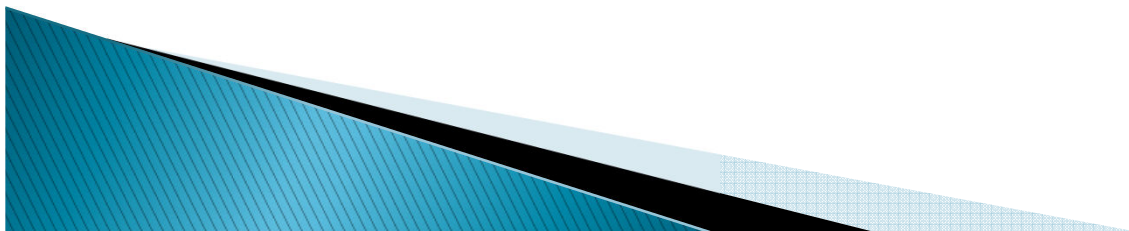
Dr n. med. Karolina Kondej

MEDYCYNA

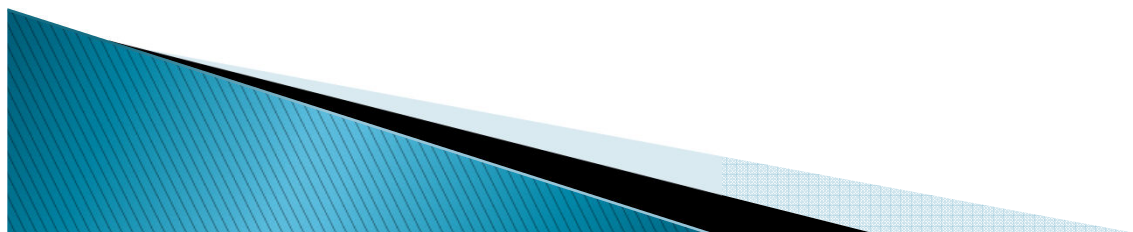
(łac. *medicina* „sztuka lekarska”)

nauka empiryczna (oparta na doświadczeniu) obejmująca całość wiedzy o zdrowiu i chorobach człowieka oraz sposobach ich zapobiegania oraz ich leczenia. W czasach najnowszych wprowadza się zasady medycyny opartej na faktach.

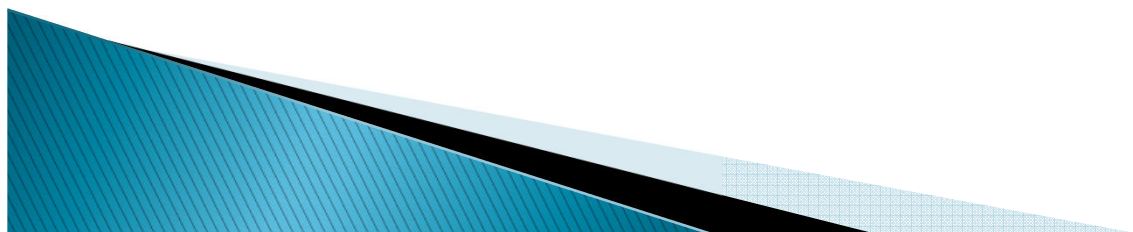
MEDYCYNA

Wielość i różnorodność dziedzin służących medycynie skłania, aby używać określenia „nauki medyczne” w liczbie mnogiej.

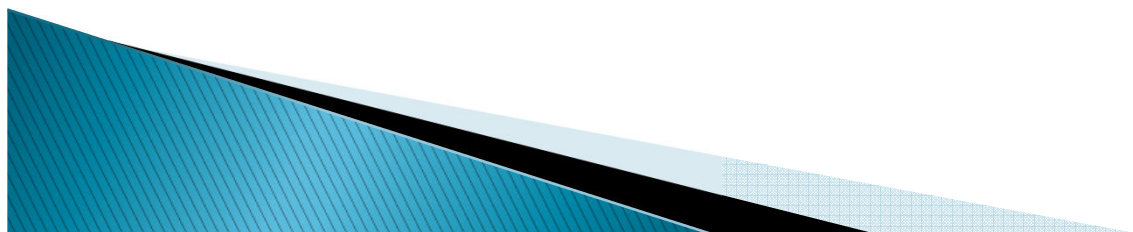
Nauki medyczne

Nauki, które w sposób pośredni lub bezpośredni służą medycynie, tzn. badają i opisują rzeczywistość z istotnego dla medycyny punktu widzenia stanowią naukową podstawę działalności medycznej oraz biorą bezpośredni udział w rozwiązywaniu praktycznych problemów medycznych.

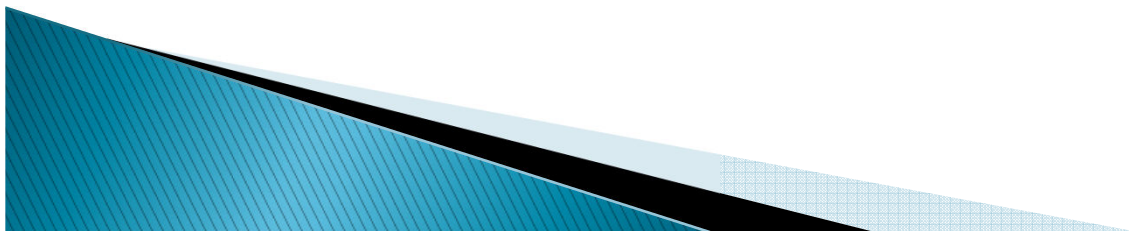
Nauki medyczne

- ▶ nauki medyczne zawierają elementy nauk przyrodniczych, humanistycznych i filozoficznych, zarówno teoretycznych jak praktycznych

Nauki medyczne

- ▶ Nauki medyczne, zarówno podstawowe jak praktyczne, mają strukturę odzwierciedlającą taki właśnie systemowy charakter ustroju ludzkiego, tzn. opisują ustrój i tworzą reguły postępowania, które wprowadzie na ogół dotyczą bezpośrednio elementów tego systemu, mają jednak znaczenie przede wszystkim ze względu na ustrój psychofizyczny ustrój człowieka jako całość.

Nauki medyczne – podział

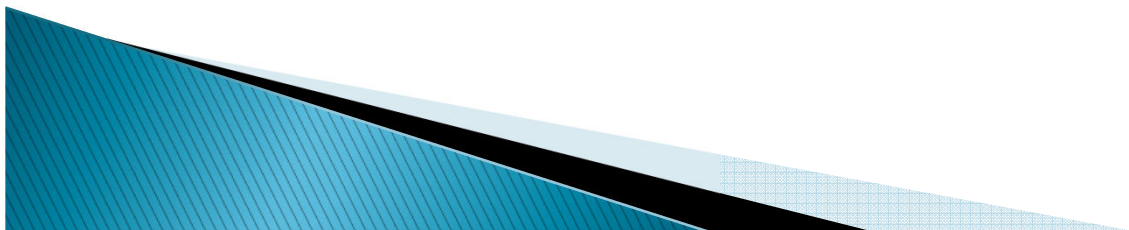
- I. Epistemologiczny:
 1. Empiryczne
 - a) Nauki podstawowe
 - b) Nauki praktyczne
 - c) Nauki na pograniczu ww.
 2. teoretyczne
- II. W zależności od badanego obiektu
 1. Nauki opisujące pojedynczego człowieka
 2. Nauki opisujące społeczeństwo
 3. Nauki opisujące środowisko
- III. W zależności od stanu ogólnego badanego
 1. W stanie zdrowia – nauki o stanie prawidłowym
 2. W stanie choroby – patologia
- IV. W zależności od udziału w rozwiązywaniu problemów medycznych
 1. Nauki główne = właściwe
 2. Nauki pograniczne

Nauki medyczne

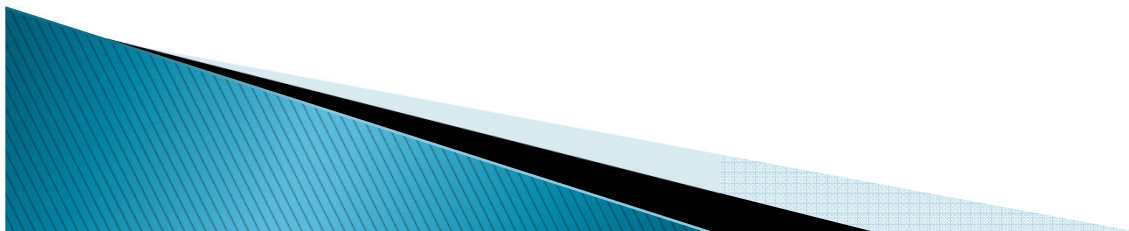
– podział

- ▶ We współczesnej organizacji nauki przeprowadza się typologię ze względu na cel, do którego zmierzają:
- ▶ **podstawowe** – podejmuje się je bez celu praktycznego, dla wyjaśnienia zjawisk jeszcze nie zbadanych i odkrycia nowych praw naukowych; stąd też badania naukowe podstawowe nazywa się również teoretycznymi, bądź czystymi;
- ▶ **stosowane** – są zazwyczaj rozumiane jako zmierzające do wykorzystania w praktyce wyników badań podstawowych; ich rezultatem są nowe związki chemiczne, prototypy, modele itp., które powstają i są sprawdzane w laboratoriach i instytutach doświadczalnych pod względem efektywności, walorów technicznych i użyteczności;
- ▶ **wdrożeniowe** – polegają na opracowaniu metod i technik zastosowania wyników badań w produkcji; są końcowym etapem cyklu badawczego od odkrycia wynalazku do praktycznego jego zastosowania; obejmują one przeniesienie wyników badania naukowych stosowanych z laboratoriów do przemysłu, z fazy modeli i prototypów do fazy produkcji masowej; badania naukowe wdrożeniowe wiążą się ściśle z pracami rozwojowymi

Nauki podstawowe a nauki kliniczne

- ▶ Nauki kliniczne mają na celu poznanie, które bezpośrednio służy rozwiązywaniu problemów jednostkowych, czyli formułowanie twierdzeń opisowych i dyrektyw ogólnych, których wartość polega na tym, że umożliwiają formułowanie sądów jednostkowych (opisowych i decyzyjnych), dotyczących konkretnych obiektów, sytuacji, a przede wszystkim ludzi.

Nauki podstawowe medycyny

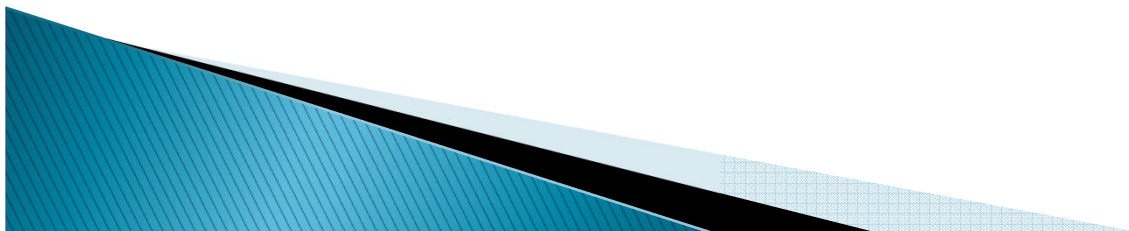
- ▶ Anatomia
- ▶ Biochemia
- ▶ Biologia medyczna
- ▶ Cytologia
- ▶ Embriologia
- ▶ Fizjologia
- ▶ Genetyka
- ▶ Histologia
- ▶ Immunologia
- ▶ – psychologia
- ▶ – epidemiologia
- ▶ – socjologia medycyny

Nauki teoretyczne

Można podzielić na trzy grupy:

- ▶ nauki typu filozoficznego,
 - etyka
- ▶ problemy, których wspólnym elementem jest abstrakcyjny i formalny charakter badań i opisu rzeczywistości oraz działania lekarskiego
 - matematyka i logika
 - informatyka
 - technika komputerowa
- ▶ różnorodna problematyka typu humanistycznego
 - badania dot. Języka medycznego i komunikacji
 - prakseologia
 - historia medycyny

Nauki kliniczne

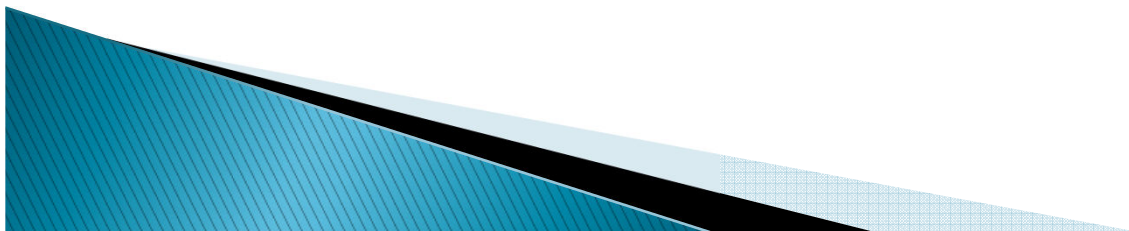
Głównym celem nauk praktycznych jest dokonywanie zmian w otaczającej rzeczywistości; w naukach praktycznych opierających się na wiedzy i metodach naukowych, do których należy medycyna, bezpośrednie osiągnięcie tego celu poprzedzone jest odpowiednim poznaniem przedmiotu działania.

Konkretne cele, które stara się realizować medycyna praktyczna (przy jednym celu ogólnym, jakim jest zdrowie ludzi) są dziś ogromnie różnorodne, ilość i różnorodność środków, narzędzi i metod, których wykorzystanie może prowadzić do osiągnięcia tych celów jest również bardzo wielka. Podobnie jak w podstawowych naukach medycznych, gdzie sposób poznania zależy od stosowanych metod, tak i w medycynie praktycznej, metody badania rozpoznawania stanów organizmu i postępowania terapeutycznego lub zapobiegawczego łączą się w spójne całości, tworzące dziedziny zwane specjalnościami lekarskimi.

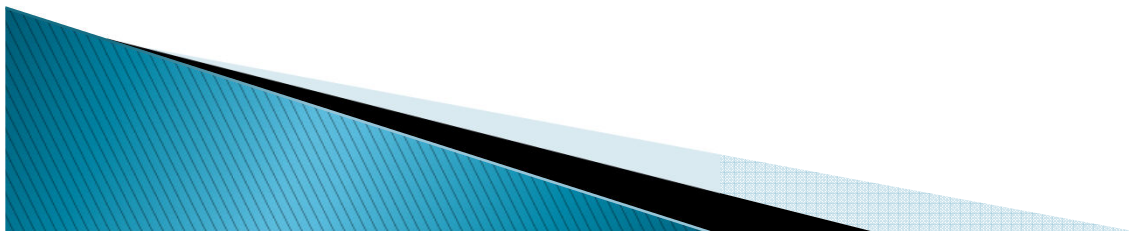
Nauki pograniczne

- ▶ Biofizyka
- ▶ Fizyka medyczna
- ▶ Biocybernetyka
- ▶ Biologia medyczna
- ▶ Farmakologia
- ▶ Mikrobiologia lekarska
- ▶ Technika medyczna

Specjalności

Treść specjalności tworzy pewien mniej lub bardziej jednorodny i spójny zespół wzajemnie powiązanych twierdzeń i dyrektyw, którego trzonem jest pojęcie choroby, stanu patologicznego lub innego stanu zdrowotnego. Pojęcie choroby ma podstawowe znaczenie nie tylko jeżeli chodzi o medycynę kliniczną, bowiem także utrwalanie zdrowia i działalność zapobiegawcza wiąże się z chorobami.

Specjalności

– podział

- I. Cel
 1. leczniczy
 2. profilaktyczny
 3. społeczny
- II. Główna metoda leczenia
 1. zabiegowe
 2. niezabiegowe
- III. Rodzaj narządu lub układu –Umiejscowienie choroby
- IV. Rodzaj choroby
 - np. diabetologia, psychiatria
- V. Wiek
 - pediatria, geriatria
- I. Rodzaj metod diagnostycznych
 - radiologia, patomorfologia

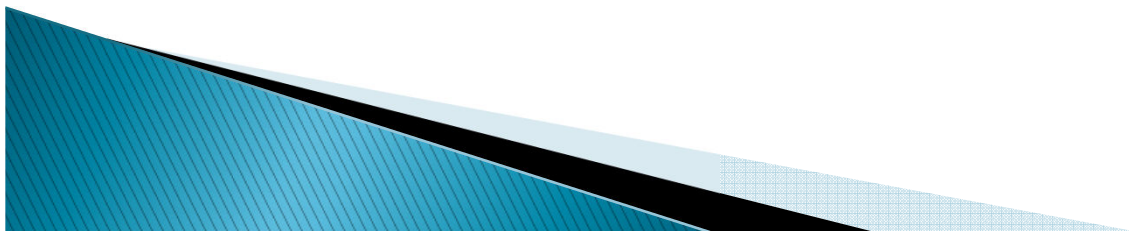

Specjalizacje podstawowe

- 1 Anestezjologia i intensywne terapie
 - 2 Audiologia i foniatryka
 - 3 Chirurgia dziecięca
 - 4 Chirurgia klatki piersiowej
 - 5 Chirurgia ogólna
 - 6 Chirurgia plastyczna
 - 7 Chirurgia szczękowo-twarzowa
 - 8 Choroby wewnętrzne
 - 9 Choroby zakaźne
 - 10 Dermatologia i wenerologia
 - 11 Diagnostyka laboratoryjna
 - 12 Epidemiologia
 - 13 Genetyka kliniczna
 - 14 Kardiochirurgia
 - 15 Kardiologia
 - 16 Medycyna nuklearna
 - 17 Medycyna pracy
 - 18 Medycyna ratunkowa
 - 19 Medycyna rodzinna
 - 20 Medycyna sądowa
 - 21 Medycyna transportu
 - 22 Mikrobiologia lekarska
 - 23 Neonatologia
 - 24 Neurochirurgia
 - 25 Neurologia
 - 26 Okulistyka
 - 27 Onkologia kliniczna
 - 28 Ortopedia i traumatologia narządu ruchu
 - 29 Otorinolaryngologia
 - 30 Patomorfologia
 - 31 Pediatria
 - 32 Położnictwo i ginekologia
 - 33 Psychiatria
 - 34 Psychiatria dzieci i młodzieży
 - 35 Radiologia i diagnostyka obrazowa
 - 36 Radioterapia onkologiczna
 - 37 Rehabilitacja medyczna
 - 38 Transfuzjologia kliniczna
 - 39 Urologia
 - 40 Zdrowie Publiczne
-

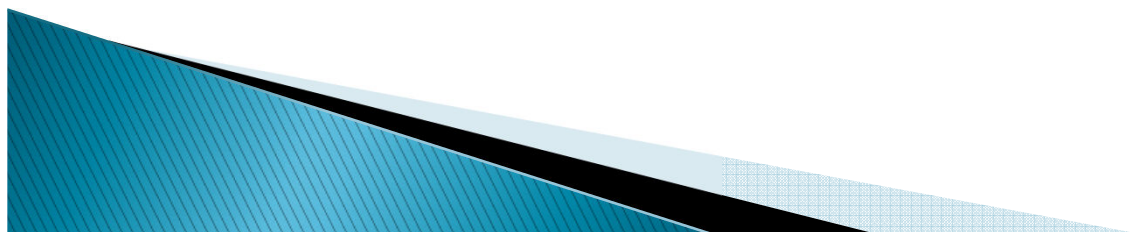
Specjalizacje podstawowe – stom.

- 1 Chirurgia stomatologiczna
- 2 Chirurgia szczękowo-twarzowa
- 3 Ortodoncja
- 4 Periodontologia
- 5 Protetyka stomatologiczna
- 6 Stomatologia dziecięca
- 7 Stomatologia zachowawcza z endodoncją
- 8 Zdrowie Publiczne
- 9 Epidemiologia

Specjalizacje szczegółowe

1 Alergologia	15 Immunologia kliniczna
2 Angiologia	16 Kardiologia dziecięca
3 Balneologia	17 Medycyna paliatywna
4 Chirurgia naczyniowa	18 Medycyna sportowa
5 Chirurgia onkologiczna	19 Nefrologia
6 Choroby płuc	20 Neurologia dziecięca
7 Diabetologia	21 Neuropatologia
8 Endokrynologia	22 Onkologia i hematologia dziec.
9 Farmakologia kliniczna	23 Otorynolaryngologia dziec
10 Gastroenterologia	24 Reumatologia
11 Geriatria	25 Seksuologia
12 Ginekologia onkologiczna	26 Toksykologia kliniczna
13 Hematologia	27 Transplantologia kliniczna
14 Hipertensjologia	28 Urologia dziecięca

Dziękuję za uwagę

